

Bevolkingsprognose Rotterdam 2018-2035

Onderzoek en Business Intelligence

Gemeente Rotterdam

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

Datum: 30 oktober 2018
Auteurs: Wim van der Zanden
Matthieu Permentier
Marco Hoppesteyn

Vragen: onderzoek@rotterdam.nl

Bevolkingsprognose Rotterdam 2018-2035

De afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) van de gemeente Rotterdam maakt periodiek een bevolkingsprognose van de stad en de daarbinnen gelegen gebieden.

In een bevolkingsprognose wordt de meest waarschijnlijke ontwikkeling van de Rotterdamse bevolking doorgerekend op basis van actuele inzichten over geboorte en sterfte, binnen- en buitenlandse migratie en de verwachte ontwikkeling van de woningvoorraad. De actuele bevolkingsontwikkeling wordt continu gemonitord¹. Daarmee is er een basis om de prognose tussentijds bij te stellen. Dat gebeurt elke 2 à 3 jaar.

In deze rapportage worden de hoofdlijnen van de prognose gepresenteerd².

¹ Feitenkaarten Bevolkingsmonitor, te vinden op <https://rotterdam.buurtmonitor.nl/documents/Bevolking>

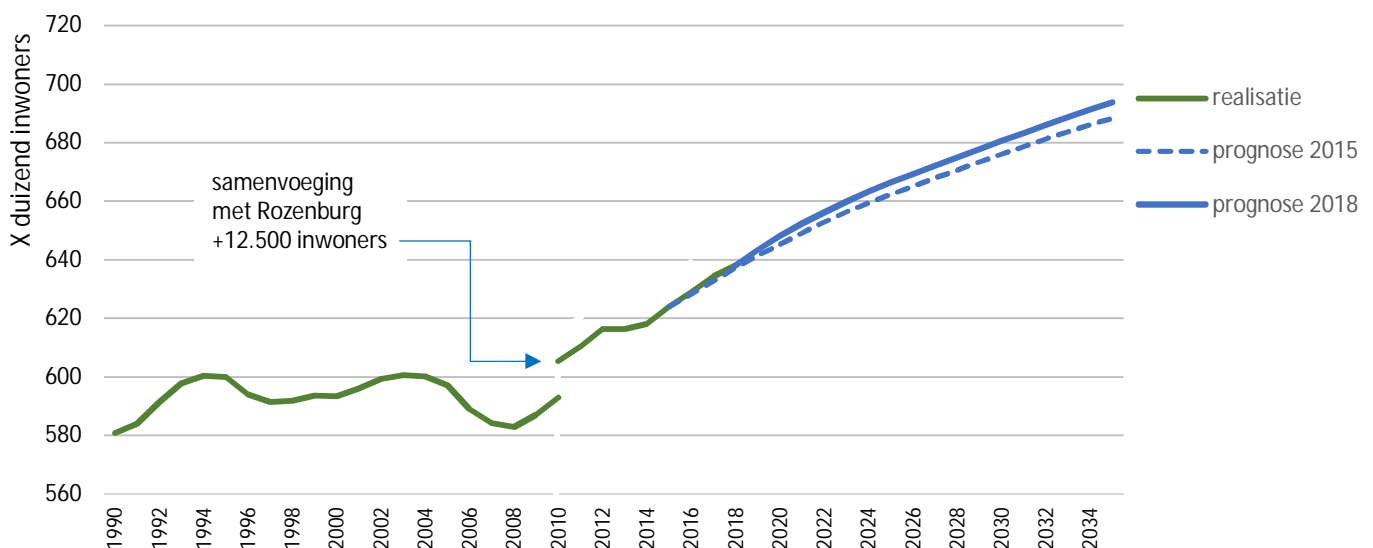
² Er is ook een toelichting beschikbaar op de methodiek van de bevolkingsprognose en de gehanteerde veronderstellingen. Zie Onderzoeksbeschrijving Bevolkingsprognose OBI.

We verwachten 694.000 Rotterdammers in 2035

Sinds 2008 groeit de bevolking van Rotterdam gestaag. De afgelopen 10 jaar steeg het aantal inwoners van 583.000 naar 638.000; een toename van 55.000 inwoners. Dat is inclusief de 12.500 inwoners van Rozenburg die er na de fusie in 2010 bij zijn gekomen. Na doorrekening van de belangrijkste demografische trends zullen er in 2035 naar verwachting zo'n 694.000 Rotterdammers zijn. Dat zijn dus zo'n 55.000 Rotterdammers méér dan in 2018.

Ten opzichte van de prognose in 2015 is de huidige verwachting dat de bevolkingsgroei nog wat sneller gaat. Zie onderstaande figuur.

Bevolkingsontwikkeling van Rotterdam gerealiseerd (1990-2018) en prognose (2018-2035)

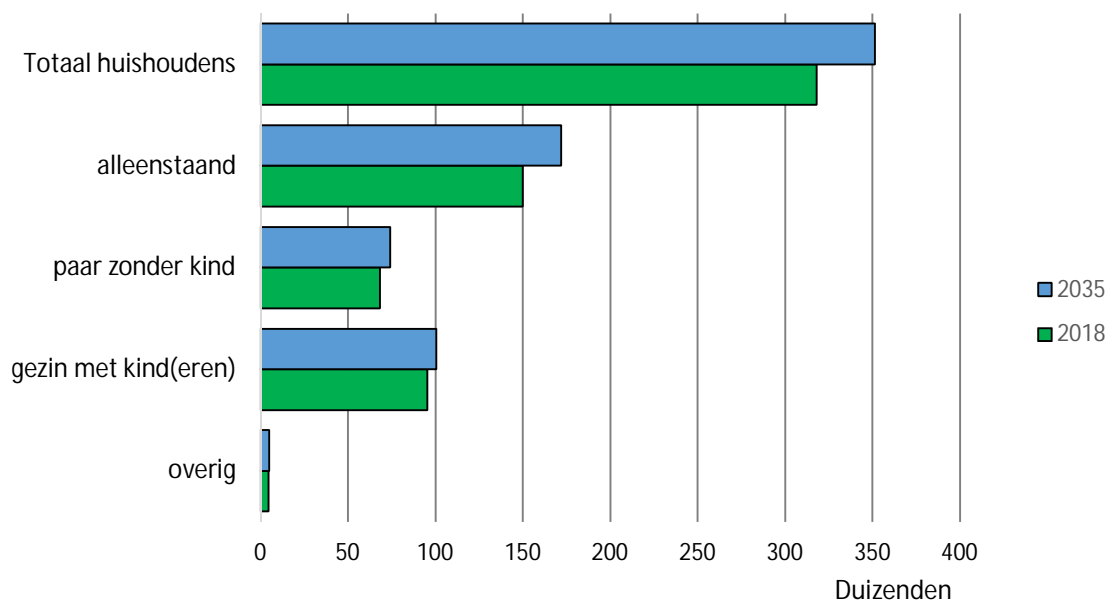
Woningvoorraad neemt per saldo met 34.000 toe

Ook de komende jaren worden woningen gesloopt, gerenoveerd en nieuw gebouwd. In de prognose wordt gerekend met een toename van de woningvoorraad van per saldo 34.000 woningen tussen 2018 en 2035. In dat laatste jaar zal de Rotterdamse voorraad ruim 331.000 woningen tellen. Deze verwachtingen zijn voor de korte termijn gebaseerd op concrete nieuwbouwplannen. Voor de lange termijn is een bouw-, renovatie- en sloopsce­nario gehanteerd, waarbij het huidige woningtekort vermindert. Dit programma sluit aan bij de ambities van het college. In de afgelopen tijd zijn er veel concrete bouwplannen bijgekomen. De meeste opleveringen worden verwacht in de gebieden Rotterdam Centrum en in Feijenoord, met een accent op de periode 2020-2025.

Aantal huishoudens neemt ook toe

De bevolkingsprognose kent ook een uitwerking naar het aantal huishoudens en verschillende huishoudentypen. In de prognoseperiode zal het aantal huishoudens toenemen van 318.000 nu naar 351.000 in 2035. Daarbij zal, onder invloed van vergrijzing en een geleidelijk voortgaande huishoudensverdunding, het aandeel alleenstaanden het sterkst toenemen.

Aantal huishoudens naar type in Rotterdam in 2018 en 2035

Vergrijzing van de Rotterdamse bevolking gaat verder...

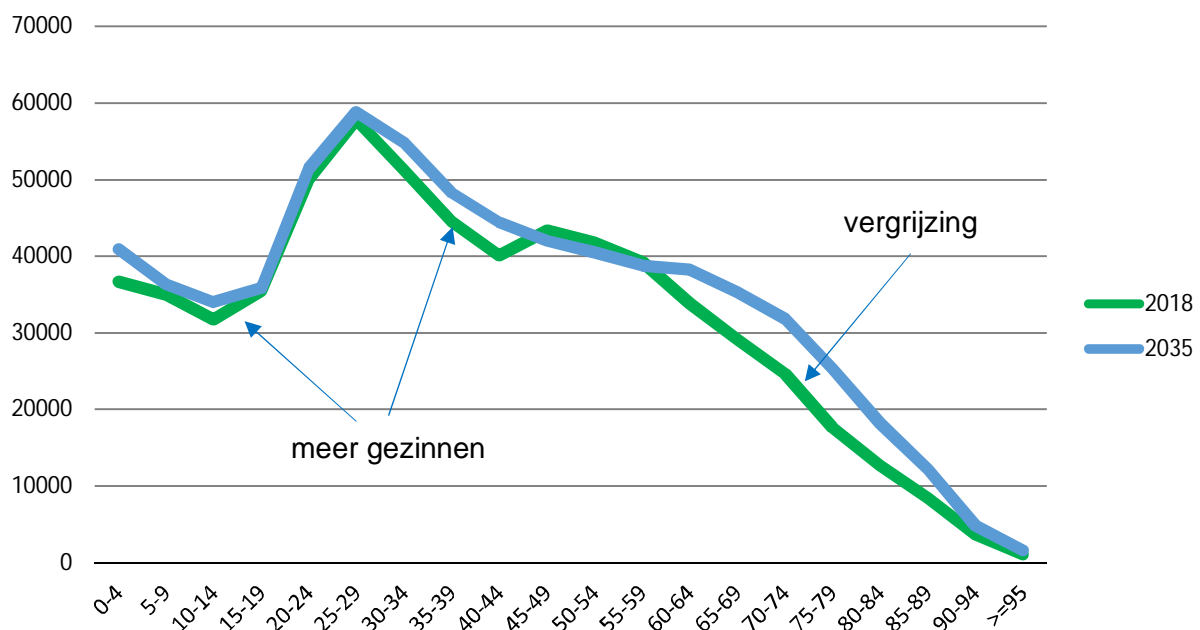
Een landelijke demografische trend is een verdergaande vergrijzing van de bevolking. Ook Rotterdam zal in de toekomst verder vergrijzen. Het aandeel Rotterdammers van 65 jaar en ouder zal stijgen van 15 naar 19 procent. In 2035 is dan bijna één op de vijf Rotterdammers 65 jaar of ouder. De vergrijzing wordt veroorzaakt door een verder toenemende levensverwachting. Zo is de levensverwachting van Rotterdamse vrouwen die nu worden geboren gemiddeld 82 jaar, waar dat in 2000 nog 80 jaar was. In de prognose wordt rekening gehouden met een geleidelijke voortzetting van deze trends, zoals het CBS dat ook doet in de landelijke prognoses.

...maar ook een toename van het aantal jeugdigen

Naast de relatieve vergrijzing van de bevolking laten de uitkomsten van de prognose ook bevolkingsgroei zien van gezinnen. Dat betekent dat Rotterdam in 2035 ruim 8.000 jeugdigen méér zal tellen dan nu. Het relatieve aandeel jeugdigen (0 tot en met 19 jaar) blijft daarmee ongeveer gelijk op 21 procent. In de prognose is verondersteld dat het kindertal per vrouw zich conform de landelijke verwachting ontwikkelt. Dit betekent voor Rotterdam in de eerstkomende jaren iets meer dan 1,5 kinderen per vrouw, gevolgd door een stijging naar iets minder dan 1,7 rond 2030, gevolgd door stabilisatie op dit niveau.

De hiervoor genoemde demografische processen zijn goed zichtbaar als we de leeftijdsopbouw van de bevolking van nu vergelijken met de verwachte bevolking in 2035.

Leeftijdsopbouw Rotterdamse bevolking in 2018 en 2035

In de figuur wordt duidelijk in welke leeftijdsklassen de verandering zich manifesteert. Daar waar de blauwe lijn boven de groene lijn loopt is sprake van een toename. Dan valt op dat naast een toename van het aantal ouderen ook een toename te zien is in de gezinscohorten (25-45 jaar en 0-20 jaar). De verandering van de leeftijdsopbouw is het gevolg van het gecombineerde effect van vestiging, vertrek, geboorte en sterfte in de komende 17 jaar, maar ook door het ouder worden van de huidige bevolking.

Binnenlandse migratie na enkele jaren van positief saldo nu weer negatief

Vanaf de jaren '90 tot en met 2007 vertrokken er jaarlijks meer mensen uit Rotterdam naar de rest van Nederland dan andersom. Het zogenoemde binnenlands migratiesaldo varieerde tussen min 1.500 en min 4.800. Het waren vooral veel Rotterdamse dertigplussers die hun volgende wooncarrière-stap zetten door te verhuizen naar een (eengezins-)woning in een nieuwbouwwijk in de regio. Toen rond 2008 de economische crisis zich aftekende, had dit grote gevolgen voor de woningmarkt, waardoor veel minder mensen doorstroomden. Het negatieve binnenlands migratiesaldo sloeg – door minder vertrek - om in een positief saldo. Tegelijkertijd hield de vestiging van jongeren in de stad aan en vooral tussen 2013 en 2015 steeg het positieve saldo als gevolg van een relatief snelle toename van het aantal vestigers. Sinds het einde van de crisis is de dynamiek op de woningmarkt in Nederland weer gestegen, maar hebben vooral de grote steden te maken met een toenemende krapte. Vanaf 2017 is weer sprake van een negatief binnenlands saldo door een stijging van de groep vertrekkers uit Rotterdam naar elders in Nederland. Dit dynamische verloop geeft aan dat de toekomstige binnenlandse migratie lastig te voorspellen is. In de prognose gaan we uit van een constant bescheiden negatief saldo van 1.000 personen per jaar.

Buitenlandse migratie grillig verloop, maar altijd positief saldo

Een deel van buitenlandse migratie naar Nederland vindt uiteindelijk een verblijf in Rotterdam. De afgelopen 10 jaar was dat ongeveer 6 procent van de landelijke immigratie. Per saldo is deze vestigingsstroom vrijwel altijd positief, maar de omvang ervan vertoont een zeer grillig verloop. Gebeurtenissen op het wereldtoneel zijn daar de oorzaak van. De laatste 10 jaar hebben vooral de vestiging van arbeidsmigranten uit Oost-Europa en de uitbreiding van de Europese Unie grote invloed gehad op de buitenlandse vestiging in Rotterdam. Daarnaast zien we ook een toename van de vestiging uit China en India. Door de onvoorspelbare toekomstige internationale economische en poli-

tieke ontwikkelingen vormt de buitenlandse migratie vanouds een zeer onzekere factor in de bevolkingsprognose. In de prognose die hier is gepresenteerd wordt aangenomen dat het buitenlands migratiesaldo tot 2035 circa +2.800 personen per jaar zal bedragen, met een wat hoger saldo in de eerste jaren.

Leegstand en inwoning

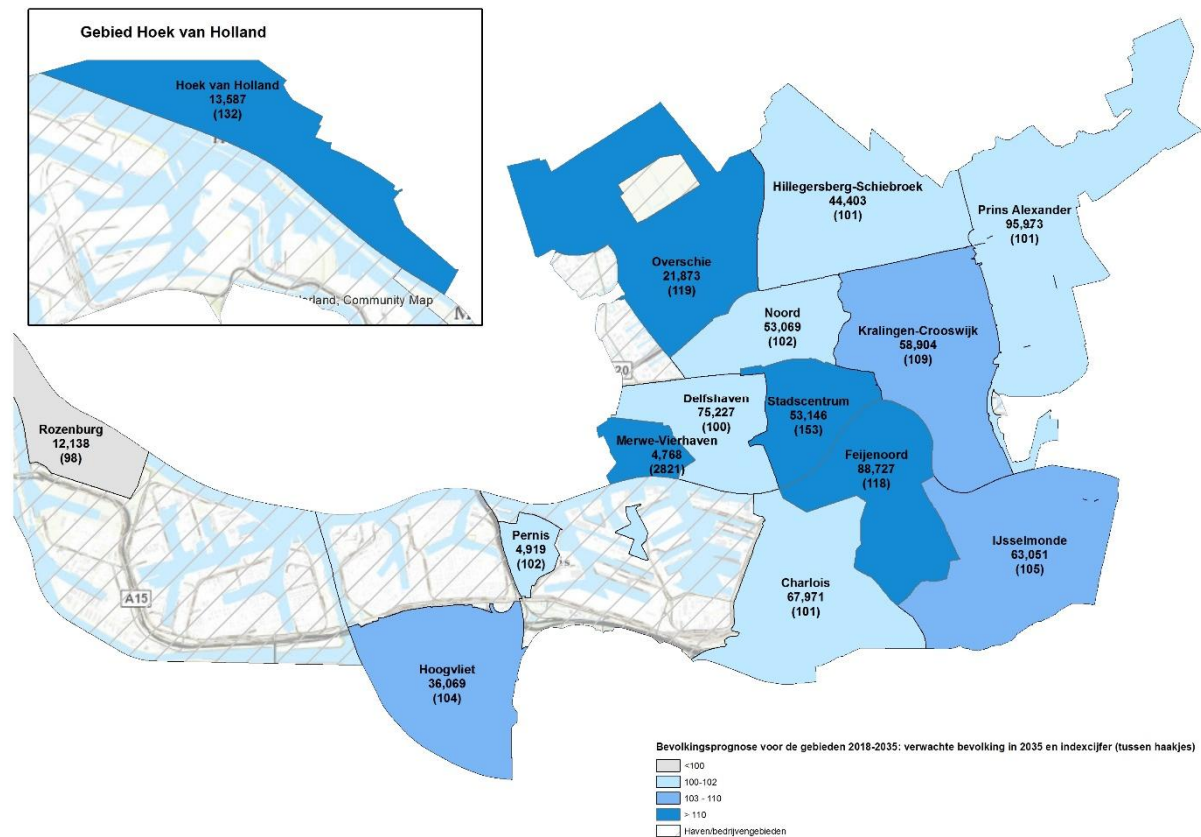
Een laatste factor die bepalend is voor de toekomstige bevolkingsontwikkeling is het absorptievermogen van de woningvoorraad. Dit kan worden voorgesteld als de werking van een spons: in tijden van grotere druk neemt de voorraad meer mensen op, daalt de leegstand en neemt de inwoning van meer huishoudens op eenzelfde adres toe. Dit is de laatste jaren het geval geweest. Een lage leegstand is voor de gezonde werking van de woningmarkt ongunstig. In de prognose wordt aangenomen dat deze ontwikkeling - gezien de huidige krapte - nog enige jaren zal voortduren, maar dat er daarna onder impuls van het woningbouwprogramma weer meer ruimte zal ontstaan.

Prognose voor gebieden loopt uiteen

Binnen Rotterdam is de voorspelde bevolkingsgroei niet gelijk verdeeld over de verschillende gebieden. In gebieden waar het meeste wordt gebouwd is de groei het grootst. Zo zal de bevolking in Rotterdam Centrum groeien van 35.000 naar 53.000 personen (+53%) onder impuls van een voorraadtoename van circa 9.300 woningen. En in Feijenoord wordt een bevolkingsgroei verwacht van 75.000 naar 89.000 personen (+18%) bij een voorraadtoename van zo'n 7.000 woningen. De ontwikkeling van woningbouw in het voormalige havengebied van de Merwe- en Vierhavens leidt tot een nieuw woongebied waar in 2035 bijna 5.000 mensen zullen wonen.

Een relatief sterke groei wordt verder verwacht in Hoek van Holland (+32%) en Overschie (+19%); in beide gebieden komen er circa 3.500 personen bij. Een gematigde groei is er in de gebieden Kralingen-Crooswijk (+9%), IJsselmonde (+5%) en Hoogvliet (+4%). In de gebieden Noord, Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek, Prins Alexander, Charlois en Pernis blijft de bevolkingsomvang vrijwel gelijk. In Rozenburg wordt een kleine bevolkingsdaling voorspeld van 300 personen (-3%).

Zie het kaartje op de volgende pagina.

Tot slot

De bevolkingsprognose is een extrapolatie van actuele inzichten en veronderstellingen die onder andere voortkomen uit de bevolkingsregistratie. Daarbij moeten we ons rekenschap geven van het feit dat er ook bewoners in Rotterdam wonen of verblijven die niet in de bevolkingsadministratie zijn opgenomen. Denk aan expats en buitenlandse studenten die tijdelijk in Rotterdam wonen, arbeidsmigranten die seizoensarbeid in Nederland verrichten (korter dan 4 maanden) of mensen met een pied-à-terre in de stad. Voor hen geldt niet altijd de verplichting om zich in te schrijven in het bevolkingsregister, maar zij wonen wel in de stad. Dat betekent ook dat woningen die zij bewonen 'administratief leeg' staan. Er is geen statistische bron beschikbaar om deze bewoningsvormen kwantitatief vast te stellen en daarmee de bevolkingsomvang en -groei te corrigeren.

Kennis voor een sterk Rotterdams beleid

Onderzoek en Business Intelligence is een afdeling binnen de gemeente Rotterdam. De afdeling verzamelt informatie en doet onderzoek voor het maken en uitvoeren van beleid door de gemeente Rotterdam. Het onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, zorg, onderwijs, re-integratie, demografie, ruimtelijke ordening en veiligheid. Soms is de gemeentelijke organisatie het onderwerp, vaker gaat het over de stad en haar bewoners. Het doel is steeds om met deze verzamelde kennis het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente te verbeteren.

Aan deze bevolkingsprognose hebben meegewerkt:

Marco Hoppesteyn

Matthieu Permentier

Wim van der Zanden

[Rotterdam.nl](https://rotterdam.nl)

Gemeente Rotterdam